

Китобдан яхши дўст бўлмас НОШИРЛАРДАН ТУХФАЛАР

Хар бир ёзувчи ўз ўкувчини сингари ўкувчи хам сара иход на муналарини ахтаради. Уларнинг чоп этилишини интиқлиқ билан кутади. Шу маънодда кириг янги йилда хам китобхонларнинг ўз орузлари, умид ва истаклари бўлиши табиий. Уларнинг рўёба чиқишига мамлакатимиздаги нашриётлар хам масъул, албатта. Янги йилни тухф билан кутиб олиш анъанага айланган. Шу боис, бугун таҳририят ва босмахоналарда икодий жараён авжиди. Бу йил хам ўкувчиларга кўлуб қизиқарли китоблар тақдим этилади.

А.Намозовнинг "Тоҳир Малик билан гуруннлар" китоби "Ўзбекистон" нашриётининг адабиёт ихоссандарига атаглан янги йилдаги ил тухфасидир. "Адаб ва замон" туркумидаги ушбу китобда севимли адабиётнинг њаёт йили, икодий таърихлар билан танишамиз. Нашриёт замонавий ўзбек адабиётни муналарини, жумладан, ёзувчи И.Султондиннинг "Генетик" романини чоп этишини хам мақсад килган. Жаҳон адабиётни ихоссандарига учун Ф.М.Достоевскийнинг "Иблислар" романи (И.Фауров таржимасида) ҳамда ёш таржимонлар ҳамкорлигидаги тайёрланган "Нобель мукофоти совриндорларни маърузалаши" каби китоблар нашр килинади.

Янги йилда Faufor Fулом номидаги нашриёт устоз адабиётларимиз Шукур Холимирзаев, Одил Ёкубов, Абдулла Орипов асарларининг чоп этишини режалаштирган.

Янги йилда нашр этиладиган адабий асарлар салмоғи билан бирга мавзу мундарижаси, савиғи хам ортиб боромда. Демак, юртимизнинг барча вилятларида очиладиган янги китоб дўконлари ва кутубхоналар ҳам ранг-баранг китоблар билан боййиди.

ҲАРБИЙ ҚИСМДА УЧРАШУВ

Миллий армиямиз юртимиз мустақиллиги, унинг тинчлиги ва ҳудудий яхлитлигининг ишончли кафолатидир. Шу муносабат билан 2016 йилнинг 15 декабряндан 2017 йилнинг 15 январига қадар

Тадбир

— Тадбирда тумандаги барча коллежларнинг ўкувчилари, ўқитувчilar, уруш ва меҳнат фахрийлari, оммавий ахборот воситалари ходимлari иштирок этди. Мехмонлар ўкув қисмдаги ҳарбий техника ва шарт-шароит билан якиндан танишдilar.

— Ҳарбий қисмда хизмат қилаётган тенгдошларимизнинг њаёт тарзи, ҳарбий машҳарини кўриб юртимиз осойиштаги ишончли қўлларда эканлигига яна бир карра амин бўлдик, — деди "Камолот" ЙИХ фоили М.Фарходов. — Дунёнинг тури мунтакаларидаги қарама-каршилик ва ички низолат кундан кунга кескинлашадиган бир пайтда бизнинг юртимизда байрамлар байрамларга уланмоқда. Президентимиз томонидаги "Ўзбекистон Куролли Кучларига 25 йил" ёздилини кўркаб нишонининг таъсис этилиши хам Ватан химоячиларiga бўлган алоҳида ётибордан далолатидir.

Тадбирда фахрий ҳарбийлар, уруш қатнашчиларининг бугунги тинч ва осойишта куннимизга бағишлини маърузалари ҳам кўпчиликда катта таассурот колдири.

Отабек ИСРОИЛОВ,

Ўрта Чирчик Агросаноат ва транспорт касб-хунар коллежи ўкувчиси

ОРЗУЛАР ОҒУШИДА

Ялмоғиз, ўргимчак одам иштироқидаги томошалар болаларга бир олам күвонч, унтилмас таассурот улашмоқда. Аттракционлар, аргимчугу мўъжаз ўйингоҳлар ҳам болалар хизматида. Расталар атрофида кичинойлар учун турли ўйинчоқлар, шириклилар, байрам совғалари савдоши кизиган. Эртаконанд bezatilgan майдонda болаларнинг "кўй-чўз"лари ажади.

— Янги йил барча болалар учун севимли байрам. Ўқитувчimiz билан байрам томошасига келиб мазза кильдик, — деди Юнусобод туманидаги 5-умумтаълим мактаби ўкувчisi Азизхон Каримова. — Арча атрофида тақлалаган бобою бувиконлар юз-кўзида ҳам табассум балқиди, қалбида бугунги фарҳаҳаш кунларга шукроналик шеърлар айтдик, аттракционларда уч-

Б. ТЮРДЕНОВ, Россия Федерациясининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси

ҲАМКОРЛИГИМИЗ ИСТИҚБОЛЛАРИ

— Кадрли Ўзбекистонликлар! Ҳурматли газетхонлар!

Сизларни янги 2017 йил билан чин қалбдан кутлашга ижозат бергайсиз.

Янги йил биз учун шундай ажойиб байрамки, ҳар йили унинг кириб келишини интиқублий кутамиз, қалбимизда янги орзу-ҳавас, истаклар жўшуради. Бир-бirimiziga, дўст-қадрорларимизга совғалар ҳади этамиз. Бутун оила бўлиб, дўст-қадрорлар даврасида янги йилда кутиб олиш анъанасидан кувонамиз.

Ўтган йил Россия ва Ўзбекистоннинг барча йўналишлардаги ўзаро алоқалари ҳар жихатдан ривожланиш йили бўлди. Мамлакатларимиз раҳбарларининг учрашувлари ўзаро ишонч ва бир-бirlарини тушуниш руҳида ўтиб, Россия ва Ўзбекистон ўртасидаги стратегик шерилкни мустаҳкамлаш ва қўп киррали ҳамкорликни янада ривожлантириш борасида ҳар иккى томоннинг интилишлари яққол намоён бўлди.

Муносабатларимизда маданий-гуманитар соҳалардаги ҳамкорлик азалдан алоҳида ахамият касб этиб келади. Масалан, 2016 йилнинг феврал ойидаги ўзбек шоира, мутафаккир давлат арабби Алишер Навоий таваллудининг 575 йиллигига бағишиб Уралда "Ўзбекистон кунлари" бўлиб ўтган бўлса, ноябр ойида Тошкентда "Россия кунлари" катта мувфақият билан байрам килинди.

Кўплаб россиялик машҳур илм-фан ва маданиятар арбоблари Ўзбекистонда фаолият олиб бориб, ўз икодий имкониятларини тўлиқ намоён эта олдилар. Улар орасида таникли шарқшунос олимлар Н.П.Остроумов, В.В.Барытод, машҳур шоира Анна Ахматова ва бошқаларнинг номларини тилга олиш мумкин.

Ўзбекистонда ҳар иккى мамлакат ҳалқарининг унтилмас сиймолари ҳаётни ва ижоди, таваллуд саналарига бағишиланган анжуману давра сұхబатлари, концертлар ва ижодий учрашувлар мунтазам ўтказилмоқда.

Ишончим комилки, 2017 йилда ҳам муштарак ва бир маданий меросимизни нафакат асрар-авайлаш, балки уни ҳар жихатдан бойитиш ўйидан тилга олиш мумкин.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Кадрли дўстлар! Сизларга ва барча яқин бирорларнинг кутиб олишни таъсис этади.

Kитоб ўқишига ҳавас қаҷон ва қандай туғилади? Бу саволга жавоб бўларли хотираларнинг саноги ўйк, улар хилма-хил, ранг-баранг. Ажабтовор. Лекин моҳият битта: китобга бўлган ҳаваснинг, меҳрининг вужуда келиши!

— Ўтган аср 60-йилларининг ўрталари. Отам мадраса кўрган, онам бошлангич синф ўқитувчиси бўлганлар, — дега хотиралайди тенгур қаламкаш дўстим. — Акаларим, опаларим талабалик ўқишларидан ташқари кўлларидан бадий асар тушмайди. Ҳаммалари қайси дар китобхонага аъзо. Китоб талишиш оркасидан келиб чиқидаган арасу гинахонликлар оиласиз учун одатиди ҳол. Мен ўйинкароқ болакайнинг кўча ҹангитишдан "кўли бўшамайди".

Нима бўлдию дастурхон атрофида янги китоб ҳақида сухбат кизиди: "Шоҳидамас, баргид". Муалифи — Искандар Каландаров. Тўғриси, китобнинг номланишини тушунмадим. Ундан ҳам қизиги, повестда (китобда шундай ёзилган, у пайтлари негадир қисса жарн сифатида кўпда тилга олинмади) баён этилган воеа Тошкентнинг Сағбон кўчасида юз берган автофалокат билан боғлиқ экан!

Асар тахминан қўйидагича бошланган: Сағбон кўчаси бўйлаб катта тезлиқда бораётган "Москвич" юштуг кўптригига яқин жойда торғачдан югурби чиқкан кизалокни...

Адаб ва жамият

Хуршид ДЎСТМУҲАММАД

КОМИЛЛИК ЙЎЛИДАГИ

наорасида қиз қайси хонадон фарзанди бўлган? Янги ўқув иили арафасида онаси келтирган ўкув жиҳозларини кўриб кувонганидан дунёга симмага қизалок кўчанинг нариги бетидаги ўйда яшовчи дугоначаси билан кувончини баҳам кўриш ниятида югурби чиқкан...

"Шоҳидамас, баргид"ни неча қайта ўқидим, асарда томондан келаётган Сағбонга Ҳуррият кўчаси туташган ерда, ўнг томонда торгина тупрок кўча бор, кундакуна кувалашшиб-кўйкиришиб келиб кетадиган кўчамиз, бу сафар... кўчага кириша юрагим бетламади. Умри киска

Ҳеч кимга айтмай Кўштуг кўпрги яқинига бордим. Ачобод томондан келаётган Сағбонга Ҳуррият кўчаси туташган ерда, ўнг томонда торгина тупрок кўча бор, кундакуна кувалашшиб-кўйкиришиб келиб кетадиган кўчамиз, бу сафар... кўчага кириша юрагим бетламади. Умри киска

Бу — мурғак бир кўнгилда мутолаа ҳаваси туғилишидан кичик лавҳа, холос. Биз болаларда китоб ўқишига ҳавас тудириш ўйларини кўп излаймиз, лекин аниқ йўл-йўрик топганимизча ўйк. Бесабаб эмас ба, зеро, мутолаа ҳавасининг туғилиши ҳар кимда турлика кечади. Ана шу турлика кечган жараён мөхиятидаги қонуниятни топиш учун мумкин қадар мисолларни кўплаб жамламомизим, синчиклаб ўрганомомиз керак. Буюк алло маю уламоларимиз, олиму фузалоларимизнинг болалик калбиди юз берган мутолаа ҳаваси қай тартика туғилиган? Қандай ҳолатларда юз берган?

Хилма-хиллиги, бетакорлиги билан қадрли ва ибратли бўлган ўша тарихий хотира ва лавҳалар аниклансан, тўпланса, сараланса ҳамда "Мутолаа ҳаваси" (такимин) номи остида алоҳида чоғтила мисолларни кўплаб жамламомизим, синчиклаб ўрганомомиз керак. Буюк алло маю уламоларимиз, олиму фузалоларимизнинг болалик калбиди юз берган мутолаа ҳаваси қай тартика туғилиган? Қандай ҳолатларда юз берган?

Болаликда эртак ва ривоҷларга, саргузашт ва деҳектив адабиётларга қизикини катталиги беҳис эмас. Теран таҳлил, чукур мулоҳазага охизлик палласидаги бола тасаввuri кўпроқ воқеалар ичиди яшайди. Мутолаа жараёндиди асарда тасвирланган зиддиятлар, қарма-қаршиликлар ва сарҳаяжон воқеалар орасида юргандек, ўша тўқнашувлар иштироқсига айланниш кетгандек хис этади ўзини. У китоб қаҳрамонига айланади, кези келса, ўзини асар мулалифи ўрнида кўради. Умумлаштириш айтганда, тутқич бермас болалик дунёсида МЕН юз аша бошлади, МЕН дунёга келади!

Бу — фавқулодда улкан ходиса! Улканлиги шундаки, илк китоб мутолааси орқали бола дунёни, одамларни, воқеа-ҳодисаларни ўзича англазига киришиди: танийди, баҳолайди, талкун қилади, хулоса чиқаради!

Мазкур тўрт босқичида Англазлахзалида мухлиса тарбияни тақдидлаб айтган: "Ёшларимизнинг мустақил фикрлайдиган, юксак интеллектуал ва маънавий салоҳиятга эга бўлиб, дунёни миқёсида ўз тенгдошларига ҳеч қайси соҳада бўш келмайдиган инсонлар бўлиб камол топиши, баҳти бўлиши учун" замин яралади ва шу заминда ҳадемай комил шахс, фикрчан фаол инсон кадр ростлайди. Ҳудди шу нукта назардан ҳам гарчи китобхонлик, китоб мутолаасига меҳр кўйиш шахсий-иختиёрий ҳодисадек кўринса-да, унинг мөхиятида улкан баъбоҳа ихтимоят аҳамият яширинган бўлади. Шахсий-иҳтиёрий ҳодисани ихтимоят воқеелика айлантириш учун эса мухит керак. Бола кўнглида, руҳиятида кузатилган бундай янгиланиш келгусида ривожланадими, куртак отадими, такомиллашадими ёхуд рўёға айланадими, бу ёғи бола яшаётган мухитда ҳол бўлади.

Муҳит қаеда яратилади?

— Китобга илк ҳавона бошлаш жараёндада тажрибасиз ва мурғак қалб соҳиби руҳий ёлғизлини бошдан кечиради, — дейди қаламкаш дўстим. — Янни у китоб орқали таниша бошлаган дунёси олдида ўзини ёлғиз хис этади. Фавқулодда феъл-авторли "одам"лар билан танишиади, кувончли воқеалардан ўзини кўярга жой топломаса, кўнглисиз ва мумжал саволлар олдида бирмунча эсанкираб колади. Ёлғизлик туғусидан ҳалос бўлмоклик учун кечинмаларини ўртоқлашадиган

дўст, бирордага эҳтиёж сезади.

Китоб мутолаасига ишчи туша бошлаган ўсмири янада кутилмаган нозик, ҳатто қалтис руҳий ҳолатларни бошидан кечириши мумкин. Бундай эврилиши изтироблари у қадар ҳавотирили кечмас, лекин унга бепарво бўлиш сира-сира ярамайди. Керакли эвтибор ва эъзоз кўрган боладаги бундай руҳий ўзгаришлар тўғри тарбия натижасида, албатта, ижобий самара беради.

Тўғри тарбияни эса мухит беради. Мухит ўсмири бошланинг жонига ора киради.

Хўш, ўша мухит қаеда, ким томонидан яратилади?

Китобхонлик мухити оиласда шаклланади, деган гап ақидага айланниб кетган. Рад этиш кийин. Лекин бугун тўғрисини тан олиб айттайлик: барча оиласларимизда бирор китобхонлик мухити яратилган дея оламиши? Китобнинг кўчасидан ўтмаган, бирорта китоб мутолаасидан шавқ-завқ олмаган ота-онадан нимани иддаа килимиз?

Болалар дунёсида маънавий-маърифий мухит яратиш борасида ҳеч бир куч мактаб ва ўқитувчiga бас келолмайди. Ҳаммага таниши манзара: ўқувчилар ўзи ўқитувчан фанига ихлоси, иштиёқи, меҳр-мухаббати баланд ўқитувчани жон-дилдан хурмат килади. Ўқитувчига бўлган мухаббат фанга бўлган мухаббатга айланади.

Мўжиза айни шу нутқада юз беради. Ўқитувчи дарсдан ташқари ўқиган китобидан олган таасурут, ҳаяжонини ўқувчиларига хикоя килиб бердими, мўжиза ўзи берди ё юз беряпти деяверир! Сонисиз-саноқисига иштаги, қиз "Ўқитувчи" дея атальмиш "маърифат кўпрги"дан айни шу даққаларда бадиият ва билим оламига, эхтирису ҳаяжонлар дунёсига ихлосу иштиёқни саклаган холда ёз-омон ўтиб олади.

Мактабда яратилган китобхонлик мухити кутиубхонада давом этмоғи лозим. Ҳар жиҳатдан кулаи кутиубхона шароити яратилган жойда мактабдаги мухит кем-

лиги билан қизиқ ва аҳамиятли. Дейлик, Маҳмудхўжа Беҳбудий кўпроқ қайси муалифларнинг қайси асарларини ўқиган? Абдулла Қодирий, Фитрат, Чўлпон, Усмон Носир-чи? Ойбек,Faғur Fулом, Абдулла Қажхор... Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Рауф Парфи қайси аиди ва шоирилар ижодидан кўпроқ баҳра олганлар? Рўйхатни давом этирадиган бўлсак, Ҳабиб Абдулаев, Яхъя Ғуломов, Сайди Сироҳидинов, Восиғ Қобулов, Омонулла Файзулаев, Собир Юнусов, Ёлқин Тўракулов, Обид Содиков сингари фанимиз даргалари севиб ўқиган китоблар кизиқтирмайдими билазар.

Бу каби саволларга муйайн маънода жавоблар бўлса бордир, лекин улар узук-юлук ва чала. Мисол учун, китоб аҳлига яхши таниш Р.Рахмоналиев тузган 30дан ортиқ рус ва жаҳон адабиёти намояндадарнинг мутолаа доирасига бағишиланган тадқиқотни ўқиб оламжоҳон тасаввур олиши мумкин. Ҳудди шунга ўхшаш, ўшашгина эмас, ундан-да мукаммалроқ тадқиқот олиб борилса нур устига нур бўлур эди, албатта.

Глобаллашув эҳтиёжи

Китобхонлик мухити оиласда шаклланади, инсониятнинг оиласида шаклланади. Ўқитувчига яхши таниш манзара: ўқувчиларига хикоя килиб бердими, мўжиза ўзи берди ёз беряпти деяверир! Сонисиз-саноқисига иштаги, қиз "Ўқитувчи" дея атальмиш "маърифат кўпрги"дан айни шу даққаларда бадиият ва билим оламига, эхтирису ҳаяжонлар дунёсига ихлосу иштиёқни саклаган холда ёз-омон ўтиб олади.

Дунё боҳабарники! Умуминсоният карвонидан ортада қолмасликнинг чораси ҳам — боҳабарликда!

XXI аср даражасида боҳабар бўлмоқлик учун эса жаҳон тилларида тўхтовисиз чоп қилинадек тақлоқ таълаб этилади. Айниқса, тараққий топган давлатларда

нашрдан чиқаётган китобларни малакали мавқеда кузати борадиган мутахассисларга эҳтиёжимиз никоятда катта. Инглиз, француз, испан, немис, хитой, хинд, япон, корейс, араб ва хоказо тиллардаги адабиётларни мунтазам ўқиб борадиган ва ўқиганларни халқимиз эътиборига мунтазам аҳборот ёки таржима орқали ҳавола этишига қодир ўнлаб, ҳатто юзлаб мутахассис, билимдон китобхонларимиз бўлмоғи замон ва глобаллашув даври эҳтиёжларидандир. Йил ўтгани сайин бу эҳтиёж ортса ортадики, асло камаймайди.

Мулоқот эҳтиёжи

2017 йилнинг "Хал" билан мулоқот ва инсон мағлубатлари иили" деб номланиши мөхиятидаги маъно-мазмунни жуда чуқур англаб етмоғимиз зарур. Зоро, "ахборот асри" дегани мулоқот асри деганидир. Дунё аллақачон оммавий мулоқот мухитига яшаш борасида бирмунча илгарилаб кетди. Тараққий этган давлатларнинг кўп жиҳатдан устунлиги ҳам жамиятда оммавий мулоқот мухитига яратилганилиги билан белгиланмоқда. Машхур рус адабиётсизлари айтанидик, соглом жамият монолог, диалог асосида яшамоги даркор. Оммавий диалогнинг, яъни мулоқотнинг меваси эса инсон ва жамият манфаатларида, албатта, аксини топади.

Китоб — жамиятда оммавий мулоқот мухитини яратишида мухим воситалардан саналади.

— Китоб, китобхонлик мавзуси шу қадар кенги, унинг барча кирраларини бир мақолада қамраб олиш кийин, — дейди қаламкаш дўстим. — Мавзуни кенг жамоатчилик мухокамасига ҳавола килсан, мухокама оммавий мулоқот тусини олса, деган таклиф бор.

— Марҳамат, мухокамада яна қайси жиҳатларга эҳтийот қараш керак?

— Босма сўзининг қадрига этиш маданиятини шакллантириш...

— Мен китоб ёзувчilar кўпайганидан фожия излайман...

— Китоб нашр этиш ишларини муйайн тартибида соилиш...

— Оммавий кутиубхоналарни, китоб дўконларини замонавий кўринишларда куриш ва фаолиятига шароит яратиш...

— Янги нашрдан чиқкан китобларга бағишиланган ташловларни мунтазам ўтказиш...

— Китоб эстетикасини замонавий даражаларга кўтириш...

— Хорижий атоқли мулалифларни мамлакатимизга чорлаш, улар билан мулалифларни уюштириши...

— Китобхонлик байрамларини ташкил этиш...

— Муаллифларни муносиб рағбатлантиришини ўйлиш...

— "Kitobsevarlar жамияти"га ўхшаш нодавлат ташкilotini тузиш...

Таклифнинг чеки йўқ, лекин барча соҳаларда бўлганини каби китобхонлик маданияти ҳам ҳар бир даврда буткул янгича ёндашувларни тақозо этади. Кенгашли тўрт тарқамас деганидик, яшаб турган авлоди кишиларни салоҳияти, донишмандиги эса ушбу кўнъя-янги мумаломатларни доноларча ечим топа олиши билан белгиланади. Ҳусусан, эътибор каратайлик, китобга бўлган муносабатнинг янгиланиши, китобхонлик маданиятини янги босқичларга кўтиши истагининг ҳаёт ҳақиқатига айланаштириши жамиятимизда янги Ўйғонни даври бошланаштагидан дарар беради.

ҚУТЛУФ ҚАДАМ

Бошқаларни билмадим, ҳар янги йил арафасида қалбимда турли фикрлар түғён уради. Сабаби, янги йил кириб келиши билан умримнинг яна бир саҳифаси ортда қолиб, ўзин улғайб бораётгани, ўтган вакт ичидаги йўкотганларим ва улугролмаган ишларим ёдимга тушади. Айни пайтда кўнглимга таскин берувчи янги йил янги орзу-умидлар, янги имкониятлар эшигини очганидан дилимда баҳтиёрлик, масрурлик туяман.

2016 йилда юртимиз хар жабхада юксак мэржаларга эришиб, ўзек номи дунё узра кўп бор янгради. Шу билан бирга, миллатимиз катта йўкотишларни ҳам бошдан кечириди. Таассуфки, мамлакатимизнинг Биринчи Президенти орамиздан кетгани нафакат бизни, балки бошқа тинчликсевар, адолатпарвар халкларни ҳам чукур кайтуга содди. Ҳаммамизга таскин берib, ишончимизни мустахкамлайдиган воқеа шуки, мамлакатимизда барча жабхаларда амала оширилган хайрли ишларни давом этириш йўлида кутлуг кадамлар кўйилди. Янги йилимизнинг "Халк билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили", деб номланишининг ўзиё чукур мулоҳаза ва ақл-заковат намунасиидер. Зоро, Президентимиз Шавкат Мирзёевнинг ўзлари Навоий бобомиз сўзлари билан айтганларидек, "Одами эсанг демагил

одами, онимиз йўқ ҳалқ фамидин фами". Назаримда, 2016 йил ўзим учун ҳам, тетримиз жамоаси учун ҳам эсда қоларли бўлди. Шу театрда иходимиш бошлаганимга ўттиз йил бўлиби. Жамоамис эса Маданият ва спорт ишлари вазирилиги ташабуси ҳамда кўмагида йил давомида милий ва жаҳон драматурияси гултоғи бўлган "Алишер Навоий", "Мирзо Улугбек", "Тартюф" асарларини мухлисларга тухфади.

Насиб этса, 2017 йилда театр ихломсандарини "Зебуннисо" ва "Ревизор" спектакларини саҳнага олиб чиқиш билан хуҳнуд этмоқчимиз. Шунингдек, бугунги кунимиз ҳақида хикоя қилувчи замонавий ва мумтоз асарларга ҳам мурожаат килиши нижатимиз бор.

Янги йилнинг ilk кунида барча юртдошларимизга, ҳамкасларимизга, газета муштарилигари ўзим ва жамоа номидан юрт тинчлигини, осмонимиз мусаффолигини, оиласлави бахт-сақдат ва хотиржамлик тилайман. Йилимиз мазмунли ва баракали бўлсин!

Фатхулла МАССУДОВ,
Миллий академик драма театри
директори,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
артист

Дил изҳори

Маърифатнинг асосий воситаларидан бири бўлмиш санъат инсонлараро мухаббат ришталарини мустаҳкамлаб, уларни зиёлилик сарни чорловчи курдатга эга бўлган тафакурнинг бадиий маҳсулидир. Шу боис ҳалқимиз санъат ва адабиётсиз тасаввур этиш кийин. Бизнинг Бадиий академия ҳам шу сафда эканидан ҳамиша зиммамизда ги масъулият хиссиси туйиб иход килимиз.

2016 йил жамоамиз ҳаётida бирбиридан қизиқарли, унтилимас тадбирларга бой бўлди. Тарихий-маданий меросимиз, юртимизнинг бетакор манзараларига чексиз мухаббатни васф этувчи тасвири санъат асарларини яратишга ундаш, истеъододли ёшларнинг иходий имкониятларига кенг йўл очиб бериш максадида ёшларнинг турли кўргазмалари, болалар бадиий иходини намойиш қилувчи кенг миқёсдаги лойиҳалар, шунингдек, ўзбек ва хориж рассомларининг шахсий кўргазмалари юкори даражада ташкил этилди. Мустакиллик даврининг тасвирига амалий санъати ўзининг бой анъаналари, илфор иходий йўналишларини уйғуллаштирган ҳолда замонавий жаҳон бадиий жараёнининг фаол иштирокчисига айланди.

Бугунги кунда Ўзбекистон раҳбариятининг кўллаб-куватлаши ҳамда жамиятимизда яратилган шарт-шароитлар, кенг имкониятлар боис рассомларимиз ўз иходий салоҳиятини тўла намоён этиш имкониятига эга бўлиши билан

бир қаторда самарали ютукларни ҳам кўлга киритмоқда. Ижодкорлар маънавий-ахлоқий қадриятларимизни тикиш ва ривожлантириш ҳамда ҳалқимиз эстетик дидини юксалтиришга муносиб хисса кўшишмоқда.

Давлатимиз томонидан тасвирий ва амалий санъат соҳасига бўлган ётиборга жавобан Бадиий академия ижодкорларини соннварлик гояларини гаранум этувчи ёрқин, ўксак дарахадаги санъат асарлари яратишга йўналтиришни асосий мақсадларидан бири этиб белгилаган.

2017 йил мамлакатимизда "Халк билан мулоқот ва инсон манфаатлари" инициатива ижодкорларни тасвирий ва амалий санъат соҳасига бўлган ётиборга жавобан Бадиий академия ижодкорларини соннварлик гояларини гаранум этувчи ёрқин, ўксак дарахадаги санъат асарлари яратишга йўналтиришни асосий мақсадларидан бири этиб белгилаган.

Фурсатдан Фойдаланиб, элдошларимизни янги 2017 йил билан чин юракдан култайман. Хонадонингиздан меҳру оқибат, файз-барака аримасин, баркорлорлик ҳамиша ёр бўлсин. Янги йил эзгу орзуларнинг рўёби, қалбларнинг нури билан тўлсин.

Акмал НУР,
Бадиий академия раиси,
Ўзбекистон халқ рассоми

Боғимиздаги қип-қизил анонларни пакирлаб териб, адоқ килолмасдик. Анонлар қайнаб чиқаёттандек туоларди. Уша боғдаги ҳаёт, сархил меварад ယиллар ўтиб асарларимга кўчди.

Табиат манзараларини кузатишни яхши кўраман. Табиат бағрида, бевоши кузатишни асосида чизилган манзаралар аниқ ва ишонарли чиқади. Усахонада шунчаки, хабльларга бериллиб, манзара чизишини эп кўрмайман. Усахонада ёлғиз, ўзимга маъқум мавзуларда бамайлихотир иходий қилиши ёқди. Масалан, олча, гилос, ўрик дарҳатининг гуллабан пайтини ҳам бевосита мулоқотда чизаман.

Тупроқ ранги

Ҳар бир рассомнинг кўнглига яқин ранг бўлади. Менга тупроқ ранги ёқди. Бу ранг ҳар қандай манзара билан яхши уйғунлашида. Кўзин толиктирмайди, сокинлик багишлайди. Шарқ мамлакатларига хос бу рангни турли санъат асарларида учратиш мумкин. Рангтасвири, кулолчилик, ҳайкалтарошлик — буларнинг барини тупроқ ранги ўйғуллаштириб туради. Шарқ шеъриятида ҳам кўпроқ тупроқка, унга яқин мавзуларга мурожаатни кўраман. Мутолаа килганинг сарни ҳаёт ҳақиқати очиб боради. Айниска, Алишер Навоий, Жалолиддин Румий, Умар Ҳайём шеъриятининг мухисиман билан суратга олинган "Толиқан кўнгиллар ойга талпишар", "Устуртга йўл", "Зурриёт", "Маъсума" сингари асарлари асосида суратлар чизиш вақти келди...

Инсоннинг кўзлари
сўзлайди...

"Картиналарингизда қаҳрамонларинг кўзлари чакнаб туради", дейишиди рассом ва мутахassisлар. Талабалийларимиз гуруҳдошларимиз ҳам кўзин қандай қилиб бу даражада табиий чизасан, ёнбиг туради-я, деб айтишарди. Устозим ҳам, сен чизган кўзлар худди аслидагидек, удасидан чиқаётсан, дерди. Назаримда, инсон ҳақида, аввало, унинг кўзлари сўзлайди. Шу сабаб инсоннинг руҳий ҳолати ва унинг кўзлари акси менинг кўпроқ кизиқатиди. Чизиш жараёнинида қаҳрамонимнинг ташки киёфасидан кўра ички дунёсини — қалб кечинмасини тасвирлаш истаги устун келади. Яхшилаб назар ташланса, инсон кўзида олам-олам воқелинки кўриш мумкин. Мен ана шу воқелинки кўришга, тушишига ҳаракат киламан.

Сарвара ҚОСИМОВА ёзиб олди.

Нафосат

Янги уйнинг ўн иккичи қаватига кўчуб ўтишим боис маҳобати асарларимизни музей ёки галереяларга топшириш фикри туғилди. Юкори қаватига олиб чиқиш, жойлаштиришда картинапар шикастланиши мумкин. Шундай Ўзбекистон давлат Санъат музейига бориб таклифимиз айтдим. Музей директори Васила Файзиева баҳор байрамларига багишлаб кўргазмама уюштириши таклиф килид. Айни баҳор, ёмғилир кунларда "Фариштапар ташрифи" номли кўргазмама музей залларида намойиш этилди. "Илоҳий май", "Ракси само", "Наврӯз", "Куз", "Анор ракси" асарларим буюк тутафакир Алишер Навоий иходига багишланган илк ишларимдир. Уларда аёллар нафосатини, уларнинг борлик муносабатини акс этитирдим. Аёлларин том маънода фариштапарларга киёсладим.

Хаёлдаги
манзаралар

Болалигим ўтган Ҳосакент қишлоғи боғлар кўп ва хўб эди. Кузда улар ажаб манзара касб этиб, худди расом чизган натормортни эслатарди.

Дек, "Жон бермасам", "Ифтхор" сингари қўшиқлар ҳам мухислар олқишига сазовор бўлди. — Қўшиқчилик соҳасига кириб келишимда театр санъатининг ҳизмати катта, — деди ёш ижодкор О. Насридинов. — Илк мустақил қўшиқларимни Маннон Уйғур номидаги Сурхонларе вилюят театрида айтиш бошлаганман. Кейинчалик, ижодими Республика ёш томо-

шабинлар театрида давом этирдим. Ҳозир, "Сафир" эстрада гурухидаги Равшан Намозов ва Отабек Муҳаммадзоҳид билан ҳамкорликда милий услубдаги янги қўшиқлар яратиш йўлида изланмоқдаман.

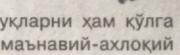
Мумтоз тароналару замонавий иход намуналари уйғуллаштириш концерт дастури ёш хонандага учун махорат синовига айланди. Жонли овозидаги ижодкорларининг иштегиди сайқал топаётганидан дилолат берди.

**Зулхумор ОРИФЖОНОВА,
Моҳиҷеҳра ТУРҒУНБОЕВА**

Санъат

ҚАЛБИНГИЗ НУРГА ТЎЛСИН

Муҳаммад ЮСУФ,
Ўзбекистон халқ шофири
БОБОДЕҲҚОНИМ

...Замин аро тириклини
Бор қўлгувчи ўзингсан.
Ё гулизор
Ё ташниай

Зор қўлгувчи ўзингсан,
Оби ҳаёт таратувчи
Буюк сувчи ўзингсан,
Тинчликка посбоним менинг,
Бободеҳқоним менинг.

Сен ҳамиша Ҳақ томонсан,
Сен ҳақиқат томонсан.
Инсон зотин ёргулника,
Етакловчи сорбонсан,
Ўзинг бемор,
Ўзинг табиб,
Ўзинг маъхам, дармонсан,
Багри кент осмоним менинг,
Бободеҳқоним менинг.

Ер айланар,
Ер айланар,
Ер югурб тинмайди,
Сенинг ойдек юзларнингдан
Тер югурб тинмайди,
Қўлинг тегмай бу дунёда
Битта гиёҳ умайди,
Тин билмаган жоним менинг,
Бободеҳқоним менинг.

Элим ризқи мудом сенинг
Пешонангнинг терида,
Элим ризқи етилгайдир
Юрагингнинг қўрида,
Савлат тўкиб ўтирганим
Курултойлар тўрида —
Бекасам чопоним менинг,
Бободеҳқоним менинг.

Мен ҳам сенинг тузу ионинг
Ичib юрган болангма,
Шоирман деб күшдай қўниб,
Учib юрган болангма,
Ўзинг билан пайкалда сув
Кечиб юрган болангма —
Сенга бу достоним менинг,
Бободеҳқоним менинг...

Ортда қолган йил кино ижодкорлари учун янгиликларга бой бўлди. Ҳукуматимиз томонидан соҳа ривожига қаратилган ётибор, яратилган кенг имкониятлар, албатт, ўз ишамарни берди. "Ўзбеккино" милий агентлиги қошидаги Бадиий кенгаш азоси сифатида шуни айтишим мумкин. Рангтасвири, кулолчилик, ҳайкалтарошлик — буларнинг тупроқ ранги ўйғуллаштириб туради. Шарқ шеъриятида ҳам кўпроқ тупроқка, унга яқин мавзуларга мурожаатни кўраман. Мутолаа килганинг сарни ҳаёт ҳақиқати очиб боради. Айниска, Алишер Навоий, Жалолиддин Румий, Умар Ҳайём шеъриятининг мухисиман билан суратга олинган "Толиқан кўнгиллар ойга талпишар", "Устуртга йўл", "Зурриёт", "Маъсума" сингари асарлари асосида суратлар чизиш вақти келди...

МУЛОҚОТ
ДАВОМ
ЭТАДИ

Ортда қолган йил кино ижодкорлари учун янгиликларга бой бўлди. Ҳукуматимиз томонидан соҳа ривожига қаратилган ётибор, яратилган кенг имкониятлар, албатт, ўз ишамарни берди. "Ўзбеккино" милий агентлиги қошидаги Бадиий кенгаш азоси сифатида шуни айтишим мумкин. Рангтасвири, кулолчилик, ҳайкалтарошлик — буларнинг тупроқ ранги ўйғуллаштириб туради. Шарқ шеъриятида ҳам кўпроқ тупроқка, унга яқин мавзуларга мурожаатни кўраман. Мутолаа килганинг сарни ҳаёт ҳақиқати очиб боради. Айниска, Алишер Навоий, Жалолиддин Румий, Умар Ҳайём шеъриятининг мухисиман билан суратга олинган "Толиқан кўнгиллар ойга талпишар", "Устуртга йўл", "Зурриёт", "Маъсума" сингари асарлари асосида суратлар чизиш вақти келди...

Янги йилда бизни жўшқин ижодий жараён кутмокда. Зоро, "Халк билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили" деб ёзлон қилинган экан. Давлат дастури асосида ижодкорларимиз учун ихома манба бўлмиш бунёдкор ҳалқимизнинг ўтибига мазмун бахш этишдек бахтга мусяссаб бўламиш, деган умиддамиз. Бу борада махсус тадбирл

